

תוכן

2.....	מבוא.....
3.....	אוכלוסיית העובדים המבוגרים בישראל.....
3.....	מהות חוק גיל פרישה ויישומו בדין בישראל.....
5.....	העסקה, פיטורים ופרישה של עובדים מבוגרים.....
7.....	יתרונותיו של חוק גיל פרישה.....
8.....	חסרונותיו של חוק גיל פרישה.....
10.....	סיכום.....
11.....	ביבליוגרפיה.....

מבוא

בשנים האחרונות אנו שומעים חדשות לבקרים יותר ויותר על קידום אוכלוסיית הזקנים במדינת ישראל מחד גיסא ועל התלות הרבה ובעיקר הכלכלית של אותה אוכלוסייה על כלכלת מדינת ישראל מאידך גיסא.

בשנת 2004 חוקק חוק שזכה לשם "חוק גיל הפרישה" וקבע מספר פרמטרים לעניין העסקתם של מבוגרים, בדגש על ההבדלים בין נשים וגברים ועל הזכויות והחובות המוענקות לאוכלוסיית המבוגרים בישראל.

בעבודה זו אבחן את חוק גיל הפרישה בישראל, את יישומו בדין הישראלי וכיצד בתי המשפט מפרש אותו. נדבך נוסף בעבודה זו יבחן את העסקתם ופיטוריהם של זקנים במדינת ישראל. בחלק האחרון של העבודה אסקור את היתרונות והחסרונות של חוק גיל הפרישה ואבחן האם יש להעלות את גיל הפרישה ולקבוע גיל פרישה קבוע בחוק או לחילופין לקבוע גיל פרישה תפקודי.

אוכלוסיית העובדים המבוגרים בישראל

ישנם מספר גורמים ישירים לתופעה הכלל עולמית אשר גורמת לעלייה חדה של אוכלוסיית המבוגרים בכל חברה וחברה. הגורם המוביל את התופעה הוא כמובן מערכת הבריאות המשופרת אשר מציעה החברה המערבית לאזרחיה כולל גם במדינת ישראל.

ישראל, בדומה לשאר חברותיה ממערב, עוברת תהליך של הזדקנות. למעשה, מדובר בלא פחות מאשר מהפכה דמוגרפית שבה אוכלוסיית הזקנים (+65) תופסת מקום של כבוד ונפח משמעותי. בשנת 1948, השנה בה הוקמה מדינת ישראל, היוו הזקנים רק כ-4% מכלל אזרחי ישראל (אחד ההסברים לכך היא העובדה שרוב התושבים אז היו עולים חדשים מאירופה שעלו בגפם לא שמשפחתם נספתה בשואה), בשנים האחרונות המספרים נסקו מעלה באופן חד:

- משנת 1955 ועד שנת 2006 אוכלוסיית המדינה כולה גדלה פי 3.9 (מ-1.7 מיליון ל-6.9 מיליון) כאשר אוכלוסיית הזקנים גדלה פי 8 (מ-85 אלף ל-693 אלף).
- בסוף שנת 2009 אוכלוסיית הזקנים במדינה מנתה 741 אלף נפש כאשר מתוכם 56.8% הן נשים.
- בסוף שנת 2013 אוכלוסיית הזקנים במדינה כבר מנתה 865 אלף נפש המצביע על גידול נוסף המצביע על המשך וחיזוק מגמת ההזדקנות בחברה הישראלית. לעומת זאת, לא חל שום שינוי ביחס שבין נשים לגברים.
- נתון מעניין נוסף המצביע על המגמה הוא אוכלוסיית בני +85: בשנת 2005 מנתה קבוצה זו כ-180 אלף נפש. בשנת 2010 מנתה הקבוצה 207 אלף נפש ובשנת 2013 ובהמשך למגמה דלעיל, מנתה הקבוצה 228 אלף נפש.

מהות חוק גיל פרישה ויישומו בדין בישראל

בשנת 1997 התכנסה וועדה בראשה של השופט (בדימוס) שושנה נתניהו אשר זכתה לשם: "הוועדה הציבורית לבחינת גיל הפרישה מעבודה". ייעוד הוועדה היה לבחון את נושא גיל הפרישה, העלאתו והשוואתו בין גברים לנשים. בשנת 2000 הגישה הוועדה את המלצותיה לממשלה ועל בסיס המלצות אלו חוקקה הממשלה בשנת 2004 את חוק גיל הפרישה.

חוק גיל הפרישה

כפי שציינתי לעיל, בשנת 2004 חוקק חוק גיל הפרישה אשר הגדיר שלושה מושגים עיקריים:

- (1) "גיל הפרישה" (סעיף 3) - הגיל שבהגיעו אליו זכאי אדם לפרוש מעבודתו בשל גילו (מבלי שהדבר ייחשב לאפליה או פיטורים בגלל הגיל עצמו) ולקבל, בהתקיים התנאים הקבועים לכך על פי דין או הסכם, גמלה בשל פרישתו מעבודתו. ס' 3 לחוק קובע כי גיל הפרישה כיום הינו: 67 שנים לגבר ו-62 לנשים.
- (2) "גיל פרישת חובה" (סעיף 4) - הגיל שבהגיעו אליו ניתן לחייב עובד לפרוש מעבודתו בשל גילו. גיל זה כאמור הוא 67 שנים לגבר ולאישה יחדיו.